

Asia: VN/18255/2021

Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamista koskeva työryhmämietintö

Ehdotusta koskevat yleiset huomiot

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten sisällöstä.

-

Ehdotuksen vaikutukset

Voitte tähän lausua yleisesti ehdotettujen säännösten vaikutuksista, niiden merkittävydestä ja mahdollisista haitallisten vaikutusten lieventämismahdollisuuksista. Erityisesti teitä pyydetään lausumaan niistä mahdollisista vaikutuksista, joita ei ole esityksessä otettu huomioon.

-

Vahingonkorvauslain muutosehdotukset

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne vahingonkorvauslakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Julkisyhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 1 momentti)

Julkisyhteisön korvausvastuuta koskeva standardisäännös ehdotetaan poistettavaksi (vahingonkorvauslaki 3 luku 2 § 2 mom.). Nykyinen lain sanamuoto tarkoittaa, että korvausvastuun edellytyksenä on se, ettei tehtävän suorittamiselle kohtuudella asetettavaa vaatimustasoa (standardia) ole noudatettu.

Lapin poliisilaitoksen näkemyksen mukaan standardisäännöksen poistamista tulisi harkita uudelleen ja tarkoin. Kyseisen kohdan poistaminen antaa väistämättä signaalin siitä, että lainsäätäjä on halunnut muuttaa aiempaa käytäntöä ja jatkossa vastaavaa kohtuullisuustasoa ei enää ole. On ilmeistä, että standardisäännöksen poistaminen kokonaan madaltaa vahingonkorvausvaatimusten esittämiskynnystä ja uutta tulkintaa tullaan testaamaan myös tuomioistuimissa enenevissä määrin.

Vaikka standardisäännöksen soveltamista koskevia oikeustapauksia ei juuriakaan ole, yksi syy sille lienee vakiintunut lain tulkinta. Tuomioistuimiin ei juurikaan tuoda riita-asioita, joissa on selvästi kysymys hyvin lievistä virheistä tai laiminlyönnistä, joten rajanvetoa ei ole tarvinnut oikeuslaitoksissa tehdä.

Yksi vaihtoehto on, että standardisäännöksen sanamuotoa selkeytetään tai hallituksen esityksessä siihen viitataan tarkentaen, että korvausvelvollisuus voisi olla käsillä, kun voimassa olevaa lakia, asetusta tai selkeää ohjeistusta on rikottu tai jätetty noudattamatta.

Poliisin operatiivisessa toiminnassa aiheutuneiden, vaikkakin määrältään vähäisten, vahinkojen korvauskäytännössä standardisäännöksellä on ollut tärkeä merkitys. Vastaavasti olisi syytä varmistaa riittävät resurssit siihen, että virkamiehellä on mahdollisuus perehtyä riittävästi käsiteltävänä olevaan asiaan ja suorittaa virkatehtävänsä huolella, mutta pahenevan resurssivajeen ja kasvavan työmäärän sekä lisääntyvän säännöstelyn vuoksi tämä ei tule poliisihallinnossa onnistumaan. Standardisäännös on sen vuoksi perusteltua säilyttää.

Muun yhteisön julkisen vallan käytöllä aiheuttaman vahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 2 §:n 2 momentti)

-

Muutoksenhakua koskevan vaatimuksen lieventäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 4 §)

-

Kannekiellon kumoaminen (voimassa olevan lain 3 luvun 5 §)

-

Viranomaisen virheellisestä informaatiosta aiheutuneen puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 3 §)

-

Perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien loukkauksen hyvittäminen (1. lakiehdotuksen 3 luvun 7 §)

Mikäli lakiin lisätään mahdollisuus vaatia korvausta perus- ja ihmisoikeusloukkauksista, standardisäännöksen kaltainen linjaus olisi perusteltu.

Vahingonkorvauslain 4 luvun 2 §:ää ja 7 luvun 1 §:ää koskevat muutosehdotukset.

-

Laki vapaudenmenetyksistä ja muista pakkotoimista suoritettavista korvauksista

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

Lapin poliisilaitos haluaa nostaa esille, että ankaran vastuun mukainen korvausvastuu pakkokeinoasioissa voi johtaa pakkokeinojen käytön vähenemiseen tai nostaa kynnystä käyttää niitä. Vaikka pakkokeinoa käyttänyt/hakenut tutkinnanjohtaja ei joudu henkilökohtaiseen korvausvastuuseen asiassa, on ankaralla korvausvastuulla väistämättä vaikutusta päätöksen tekemiseen. Mikäli tutkinnanjohtajien kynnys käyttää vakuustakavarikkoa nousee, se voi vaarantaa asianomistajien mahdollisuuden saada osaksikaan korvausta kärsimästään vahingosta.

Ehdotukset voivat johtaa pakkokeinojen käyttämisen rajoittamiseen, millä olisi suoria vaikutuksia asianomistajan oikeusturvan heikentymisen lisäksi myös näytön saamiseen ja rikosten selvittämiseen.

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

-

Laki pakkokeinolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisilain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa yleiset huomionne ehdotetusta laista.

-

Voitte tähän kirjoittaa pykäläkohtaiset huomionne.

-

Laki rajavartiolain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Laki Puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Voitte tähän kirjoittaa huomionne ehdotetusta laista.

-

Luoma Sanna

Lapin poliisilaitos - Lapin poliisilaitoksen oikeusyksikkö poliisilakimies Jan
Fordell ja rikosylitarkastaja Sanna Luoma